

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

<p>Megjelen vasárnaponként. Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: DR. FRANCISZY LAJOS. Társzerkesztő: DR. KASZALA JÁNOS.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz. Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. :: Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.</p>
---	---	--

Uj középosztály.

Nyitra nov. 23.

A társadalom életöztöne nyilatkozik meg azokban a törekvésekben, melyek a közgazdasági haladás fokozására irányulnak. Országszerte örvendetes jeleit látjuk a közgazdasági tanulás, ismeret elsajátítás utáni vágyakozásnak.

Nyitrán tegnap kezdődött az a közgazdasági kurzus, amelynek keretei között a hasznos és közérdekű ismereteknek egész tárháza fog megnyílni a kurzust látogató közönség előtt. És így van ez az ország más vidékein is. Az emberek tanulni akarnak egy kis közgazdaságot, mert látják és érzik, hogy a fejlődésnek mai állapotában az életnek egyetlen egy terén sem lehet kellőképp érvényesülni a közgazdasági tudásnak legalább valamelyes mértéke nélkül.

Azok pedig, akiket élethivatásuk valamely közgazdasági pályára terelt, látják és érzik, hogy boldogulásuknak egyik mellőzhetetlen alapfeltétele a teljes szakképzettség, amely nélkül a nagy versenyben nem állhatják meg helyüket. A tőke sajnos még mindig képes pótolni a tanultságot, a szakképzettség hiányát, de hány em-

ber vihet a kereskedelmi, ipari vagy mezőgazdasági pályára tőkegazdaságot? A legtöbb ember a közgazdasági pályákon csak szorgalmára, tudására és jellemének az erejére van utalva.

Akik a közgazdasági képzés nagy fontosságát belátják, azoknak szemei előtt nálunk Magyarországon még az a fontos cél is lebeg, hogy a közgazdasági tudás terjesztése által előmozdítsák egy új középosztálynak a kialakulását.

Példátlanul áll a nemzetek életében az a jelenség, amelynek a súlyos következményei alatt évtizedek óta szenvedünk, hogy t. i. az ország régi középosztálya meggyengült és nagy részben elpusztult és nem találkozott réteg, amely a helyébe lépett volna. A fejlődés törvényének természetes folyása szerint régi középosztályunknak át kellett volna alakulnia és ennek az átalakulási folyamatnak a medrében kellett volna újabb elemeknek a régi réteghez kapcsolódnok, újabb ágaknak kellett volna a régi törzsön kihajtaniok.

De a fejlődés törvényének ilyen természetes folyását megakasztották, medréből kisodorták erőszakos gaz-

dasági hatások, melyeket mi magunk idéztünk elő. Mozgathatóvá tettük a földbirtokot, szabaddá az ipart és a kereskedelmet, minden korlát nélkül rászabadítottuk közgazdaságunk minden ágára olyan elemeknek a versenyt, akiknek sokkal fejlettebb gazdasági érzékével, sokkal előnyösebb tulajdonságaival, sokkal nagyobb mérvű vagyoni erejével régi középosztályunk nem birt megmérkőzni.

Modern gazdasági elméleteknek hódoltunk, mielőtt betanítottuk és begyakoroltuk volna gazdasági életünk régi tényezőit az új elméletekre alapított haladásnak a fortélyaiába. Belevittük középosztályunkat az új gazdasági élet forgatagába, mielőtt még megedzettük volna erejét, az új irányokkal együtt járó küzdelmekre.

Ennek a végzetes könnyelműségnek a következménye csak az lehetett, hogy a régi középosztály képtelen volt magát az új viszonyokba beleélni, — a régi módokkal és erőkkel dolgozott még akkor is, amikor körülötte már új szükségleteknek és új életigényeknek a követelményei nyüzsögtek. Az egyenlőtlen erővel folytatott versenyben el kellett bukni a azok az elemek, amelyek őt

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

Rátóti emlékvés.

Tréfa, Bohóság, Kópéság, örökéletű Rátót!
 Im hódolta közsémet s üdvözöl — egy jövevény!
 Rítván ül Pegazusra gyalog-műzsója, de mégis
 Versbe szedé szavait tiszteletre e helyt.
 Nem vagyok én méltó, hivatott hegédőse hírednek,
 Sérteni hejh! dehogy is sértem a büszke neved!
 Eh! ne is essék szó rólad, tón bántana mégis!
 Én tettem, mit a hír rád kene csintalanul.
 Én voltam! Nem szégyen a műzsákfonta dicsőség,
 Tréfa a hír ajakán a szeretet jele csak!
 Halljad hát, Rátót! — Száz évvel előbb, hogy e verset
 Olvasod, én halakat fogtam a kis patakon.
 Így mondják. Igaz-e, nem-e, én tereád hagyom, itéld
 Meg s ha te nem hiszed is, semmi a', majd hiszi más.
 Messze a réteken folyt egykor a kis patakocska,
 S ennek partjainál csendesen ült e halász.
 A teli holdat várta, kezében tartva a horgot,
 S képét látva vizén, hitte, horogra akad.
 Majd mikor óhajtott sikerét nem tudta kívánni,
 Többtől több telvén, hitta barátait is.
 Mert, hajh, régi igazság: egymaga gyenge az ember.
 Többnek több morzsát dob kosarába a sors.
 Jött is, futva pedig, valamennyi halász vala kéznél,
 S mind nekigyürkőzvé, vízbe veté horogát.

Leste a partról sok gyerek, asszony s asszonyos ember,
 Tátogatá száját mind a kíváncsi sereg.
 Hát amikor majdnem kezükön tündökle a zsákmanó,
 Elborul a mennyég és tovatünik a fény.
 Szégyenszemre a kertek alatt kullog kiki vissza,
 Asszonyi nyelve fogadá otthon üres kezüket.
 S lön az egész városban híre a furcsa esetnek,
 Mint fiasult meg a Hold s merre szökött a fia.
 Városatyák büszkén sietének másnap a partra,
 Jött velük a mester s vele zajos nebulók.
 Mind hitták, csalogatva katáccsal, mézzel a lurkót,
 Csak nem járt az elő, megmaradott a helyén.
 „Emberék! — így szólt végül a mester — baj nagyon
 Nem hoz jót mireánk ez a csalóka világ! fitten!
 Lám az öreg Hold eltünik a felhőtelen égen,
 Megpillantva fiát száll a hegyekre alá.
 Mindig a sarkában van a rossz lurkó az öregnek,
 Verseng vele, felé önti hideg sugarát.
 Két hold van Rátóton, elég másutt az az egy is,
 Eddig elég volt egy, légyen ezentul is egy!
 Senki se hitta emezt, nem vágyott senki utánna,
 Semmi közünk hozzá, menjen el a faluból!
 Ránk ne lövelje haragja nyilatát majd a teli hold, hogy
 Mást tartunk s nem elég, ami világot ad ő!
 Szólt, s a tömeg helyeselte szavát a jámbor öregnek,
 Bölcs szavakon dehogya is nem okosul a tömeg!
 S lön másnapra kiadva a szörnyű parancs: a folyócska

Medrét kövel a nép hányja be, de mielőbb!
 Így is lett s mire harmadszor szállott le az éjjel,
 Köhalmot lele ott, hol a patak vize folyt.
 Senki se tudja, hová foly azóta a kis patakocska
 Titkát eskü alatt adja tovább az előd.
 Hejh, van is ám azóta becsülete a teli holdnak!
 Hogyha kisüt, mind az utcai lámpa kigyúl.
 Egykoron így hallá valahol, ki e verseket írta,
 Ám aki nem hiszi el, róla tegyen ha akar.
 CSAPKAY SÁNDOR.

A cári udvar titkaiból.

II.

Írta: **Egy cári testőrtiszt.**

Ha nincs vendég, a cári család a kiesiny egyiptomi teremben ebédel, amely a fáraók korabeli stílusban van berendezve. Az evőkészlet régi kínai porcelán, hegyi kristály, vagy foglalt arany.

Az ebéd asztali imádsággal kezdődik, amelyet az udvari pápa mond el. A cárné az angol, a cár pedig az orosz konyhát szereti, különösen a peccsenyékét, halat és pástétomot, végül az árpakását. Ebéd után a cár egy-két órára a cárné lakosztályába vonul, ahol külföldi illusztrált lapokat olvas vagy zenét

helyéből kimozdították, sem nem voltak alkalmasak arra, hogy helyét az állami és társadalmi létfenntartás vonalán elfoglalják, sem nem törekedtek magukat arra alkalmassá tenni, hanem megmaradtak annak, amire őket természeti sajátságaik rendelték, ügyes kalmároknak, akik az egyéni célokra szolgáló vagyongyűjtésen kívül magasabb eszményeket nem ismernek.

Így jutottunk el állami és társadalmi szervezetünknek ahoz a nagy hézagához, melyet egy erős középosztálynak a hiánya tár fel szemünk előtt.

Mint hogy pedig ennek a hézagnak a kitöltése a legsürgősebb feladatok egyike, mert amíg az országot fentartó erők közé újra be nem ékeli magát egy hatalmas és életképes középosztály, addig sem állami önállóságunkat nem lehet teljesen kiépíteni, sem hazai társadalmunkat nem lehet szilárd nemzeti alapokra fektetni, azért nagyon okos és gondos hazafiúi belátás sugalmazza azoknak a férfiaknak a gondolatait, akik egy új középosztálynak a megteremtésén dolgoznak.

Nem a régi középosztálynak az elpusztítására irányul ez a törekvés, ellenkezőleg a régi, de sajnos még mindig a pusztulás árjának kitett középosztály megmentésére. Az új elemek: iparosok, kereskedők, gazdák, vállalkozók, ha alaposan kiművelődnek s műveltségükkel és vagyoni erejükkel a nemzet életének számottevő tényezőivé lesznek, bevitelük a régi középosztályba azt a gazdasági tudást és érzéket, amelynek a hiánya okozta nagy részben régi középosztályunk romlását. Az új elemek felfrissíthetik a régi réteget és azt saját életfolyamatuk részesévé tehetik; viszont a régi réteg az új

elemeket a nemzeti irányú haladás feladatai felé terelheti s ezzel annak nemzeti jelentőségét az új elhelyezkedésben biztosíthatja.

Hozzáértő szemmel látták meg sokan azt az eszközt, mely ennek a célnak az elérésénél, ha nem is az egyetlen, de mégis elkerülhetetlenül szükséges: *a tanulást*. Bővítse ismereteit, művelődjék folytonosan a közgazdasági pályákon dolgozó elem, akkor felléphet arra a lépcsőfokra, mely őt a középosztály rétegei közé vezeti fel.

A munkásbiztosítás államosítása.

Amíg a vármegyei törvényhatóságok csak nagy általánosságban foglalkoznak a munkásbiztosítás reformjának kérdésével, amennyiben csak olyan értelemben írják fel a kormányhoz, hogy ez a reform sürgős, kéri ennél fogva annak gyors keresztülvételét, addig a *budapesti* ipartestület konkrét javaslattal lépett fel.

Folyó hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésében ugyanis határozati javaslatot fogadott el, amelyben megszüreti a kormányt, hogy a munkásbiztosítás reformját a legsürgősebben vigye keresztül. Kéri továbbá, hogy az intézmény javára járulékokkal terheljék meg az egész adózó közönséget és hogy az intézményt államosítsák, vagy legalább intenzívebb állami ellenőrzés alá helyezték.

A magyar társadalom kiskorúságának egyik újabb tanújele ez a határozat, újabb bizonyítéka annak, hogy önkormányzati cselekvésre éretlenek vagyunk és ha meg is van az ahoz szükséges érettségünk, részt venni benne nem akarunk.

Az 1907. évi XIX. t.-e. *önkormányzati* alapon létesítette a munkásbiztosítási pénztárakat, egyenlő befolyást biztosított azokban a munkaadóknak és az alkalmazottaknak. A munkaadók ennél fogva ezt a gépezetet ép úgy mozgathatják, mint a hogy mozgatják azt az alkalmazottak, csak hogy a munkaadók az őket jogosan illető befolyást nem veszik igénybe, s így kisiklik kezükből a pénztárak vezetésének és irányításának minden szála. A nem régen lefolyt betegsegélyző pénztári választásokon a munkaadók 18%-a, a munkásoknak ellenben 42%-a vett részt.

Saját legfontosabb érdekeik ellen is vétenek az iparosok ezzel a nemtörődöm magatartással, mert a zsebük feletti uralmat olyan elemeknek szolgáltatják ki, akik olyan átlagos díjosztályokat állapítanak meg, a minők nekik tetszenek és olyan baleseti összegeket hajtanak be a munkaadókon, a minőket éppen jónak tartanak.

A visszaéléseknek egész légiója keletkezett abból, hogy a munkásbiztosítási pénztárakban a szociáldemokrata munkásság ragadta magához a hatalmat s egy cseppet sem meglepő, ha a munkaadók országsszerte túrhetetlenek találják a pénztári állapotokat s ebben velők a politikai hatóságok is egyetértenek.

A budapesti ipartestület most nagy erővel vette kezébe az ügyet s nemsokára országos demonstráló ülésre hívja össze az ország érdekelt iparosságát. A jelszó most az, hogy az intézmény *államosítsák* s ha másképp nem lehet a bajokon segíteni, ezt a jelszót nem szabad visszautasítani, bármily sajnálatos is egyébként, hogy az önkormányzat elve egy újabb társadalmi szervezetben vereséget szenvedett. Közönynek, nembánomságnak nem szabad áldozatul oda dobnia az intézményt, melyhez nemcsak az iparosságnak, hanem az ország más rétegeinek is fontos érdekei fűződnek.

Amit még ezenkívül akar a budapesti ipartestület, hogy t. i. a befizetési járulékok az *egész adózó közönséget* terheljék, az már igazságtalan dolog volna, mert az adózó közönségnek az a része, amely a munkaadók és munkások körén kívül áll, már úgy is fizeti a pénztári járulékokat, abban az alakban, hogy minden iparcikket drágábban vesz, magasabb áron szerez be. A munkaadók ugyanis annyival emelték az iparcikkék árát, amennyivel nagyobb termelési költséggel kénytelenek dolgozni a munkásbiztosítási járulékok következtében. A közönségnek elég ez az egyszeri megadóztatás, kettős terhet ezen a címen nem lehet a vállaira rakni.

Különben is csak legyen rendes, pártatlanul igazságos és takarékos a pénztárak kezelése, az ezidőszerint létező jövedelmi források bőven fedezhetik a pénztár kiadásait.

A birtokos által fenntartott iskola.

A birtokos által fenntartott (1868: XXXVIII. t.-e. 36. §.) iskola magániskolának nem tekinthető, mert nem magánvállalkozás jellegével bír, nem a birtokos személye van

hallgat, amelyet a császári zeneakadémia valamelyik tanára ad elő. Ilyenkor a cár a kandalló melletti karosszékbe telepszik és cigarettáz.

Egy éjjel, miután a cár már lefeküdt, én pedig olvastam az ágyban, különös nesz ütötte meg fülemet, olyan, aminőt az ablaknyitás szokott okozni. Elővettem órám: félkettő volt éjfél után, a folyosókon siri esend. Kirohantam és kérdeztem az ajtónálló testőrt, hogy mi történt?

— Nem tudom, — felelte, — de a zaj a cár hálószobája felől jött.

Revolverrel a kezemben, a testőr pedig kivont karddal megindultunk a hálószoba előszobája felé, amelynek ajtaját felrántottam.

Egy férfialak állt előttünk, álareban. Egyik kezét, amely véres volt, a mosdóban áztatta, másik keze kést szorongatott.

— Dobja el a kést, vagy lövök! — szoltam hozzá halkán. A testőr is feleltem a kardját.

Az álareos ember válasz helyett felém akart sujtani a késsel, de a testőr megelőzte és keresztülszúrta. Az álareos holtan esett össze, egy mukkanás nélkül.

Nemsokára odajött a főkamrás és a fő-

hadsegéd is. Kétségtelennek látszott, hogy az álareos meg akarta gyilkolni a cárt és hogy a palotát nagyon jól ismerte. Kileste a percet, mikor az őrköt felváltották és így kívülről senki nem látta, aztán valahogyan, talán egy félreeső hely csatornájának hajlásaiba kapaszkodva, eljutott a hálószoba előszobájának ablakába, ahonnan egyensúlyt veszítve a padlóra zuhant. Ez okozta a zajt, a vérzés pedig a kapaszkodásból származott. Csendben elszállítottuk holttestét és megmotoztuk, de egy revolveren kívül semmi más nem találtunk nála. A rendőrség sem tudta megállapítani személyazonosságát. A cár erről az esetről sem tudott meg semmit.

A cár nagyon barátságos a palota összes alkalmazottaival szemben, de legkedveltebb bizalmasa mégis Pável, egy sunyi fickó, aki pár év előtt még mongol paraszt volt, most pedig az orosz uralkodó főkomornyikja. Pável öltözteti, vetkőzteti a cárt és szünet nélkül a kezeügyében van. Sokszor óráig elbeszélgetnek egymással a cár és szolgálója, még politikáról is. Pável teljesen műveletlen ember és naiv felfogása a cárt rendkívül mulattatja.

Két évig és négy hónapig voltam a cár

testőre, mikor egy este a palotaparancsnok elé hívtak. Nagy meglepetésemre ott volt a főkamrás is, meg egy rendőrkém. Azonnal gyanítottam, hogy vádolni fognak valamivel, de nyugodt voltam, mert nem követtem el semmit. A tábornok szigorú arccal fordult felém:

— Ön rajtot esinált arról, mikor ő felsége a cár találkozott Vilmos császárral az udvari yachton?

— Csináltam, de ezt meg nem mutattam senkinek.

— Tehát beismeri a vétkét, hogy visszaélt a cár ő felsége bizalmával. Nos, felhívom, hogy adja be lemondását.

Vállat vontam és azonnal megirtam lemondásomat. Ezt átadtam a tábornoknak és eltávoztam. Hivatalos helyiségemből elvittem haza a holmimat, aztán bücsukihallgatásra mentem a cárhoz. A főkamrás azonban utamat állta:

— A cár őfelsége nem akarja önt látni, habár vétkéről nem szoltunk neki semmit.

Másnap megjelent nálam a titkos rendőrség és házkutatást tartott. Kompromittáló irásokat keresett és a rajtot akarta hatalmába keríteni, hogy engem letartóztathasson. Azon-

felruházva iskolafenntartási joggal, hanem a birtokélvezet. A birtokos úgy az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 36. §-a, mint az 1907. évi XLV. t.-c. értelmében köteles a birtokon levő tankötelesek iskoláztatásáról gondoskodni. Ez a kötelezettség adja meg a birtokosnak (akár egyén, akár részvénytársaság a birtokos) a közzogi alany természetét és ebből ered az általa fenntartott iskola közzogi jellege.

Hogy ez valóban így van, igazolja az a ténykörülmeny, hogy a kinestári iskolák (itt az állam a birtokos) a törvényjavaslatban (az 1913. XVI. t.-c.) az állami iskolák csoportjába soroltattak, de a képviselőház közoktatásügyi bizottsága kimondotta, hogy ezek felekezeti iskolák, ezt az országgyűlés el is fogadta.

Veszprém megye közigazgatási bizottsága 1911-ben egy konkrét esetben felterjesztést intézett a vall. és közoktatásügyi miniszterhez s abban azt vitatta, hogy a magániskolák jogi természetét az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 16. §-a világosan tisztázzván, a birtokos, vagy részvénytársaság által fenntartott iskola nem minősülhet magániskolának, mert a hivatkozott törvényszakasz szerint a birtokos nem okleveles tanító, a részvénytársaság pedig nem iskolafenntartásra alakult társaság. A magániskola fogalmát kellőképpen megvilágítja az 1908. évi XLVI. t.-cikkhez, mint törvényjavaslatához fűzött miniszteri indoklás is, midőn azon iskolákat mondja magániskoláknak, melyek magánválalkozás jellegével bírván, az iskolatulajdonosnak jövedelmi forrásul szolgálnak.

Hogy a birtokosok és részvénytársulatok által fenntartott iskolák csakugyan nem magániskolák, tehát nem is felekezetenküliek, igazolja az 1896. évi XXVI. t.-c. végrehajtására a közigazgatási bizottságok számára kiadott 4501/896. sz. a. kelt utasítás, mely szerint a *pusztai* iskolák községi jellegűek és csupán abban az esetben tekinthetők felekezetiéknél, amikor azt a birtokos egyedül tartván fenn, az alapítólevélben felekezetiének jelenti ki és az illetékes egyházi főhatóság vezetése alá helyezi. Nyilvánvaló e törvényes rendelkezésből, hogy a birtokosok és részvénytársaságok által fenntartott iskolák magán vagy társulati iskolák nem lehetnek.

A vall. és közoktatásügyi miniszter az előadottakat a *fennálló törvények alapján helyesnek* jelentette ki s utasította a bizottságot, hogy az esetleg fenforgó vitás kérdéseket, a fenti jelentésében elfoglalt álláspontja alapján tárgyalja.

ban nem talált semmit. Pár nap mulva búcsút mondtam Oroszországnak, ahol minden megtörténhetik az emberrel, ha még olyan ártatlan is.

Szegény Miklós cár! Nem tud birodalma igazi helyzetéről és népe nyomorúságáról semmit. Nem zsarnok, sem nem gyöngy, gyáva ember, mint a világ gondolja. Azonban, habár folyton rettenet forradalom kitörésétől, még jobban fél attól, hogy palotaforradalomnak, vagy összeesküvésnek fog áldozatul esni, mint elődei majdnem valamennyien.

A rokonszenves, sok jó tulajdonsággal megáldott, de sok fogyatkozásban is leledző hatalmas uralkodó mindig az marad, aki volt eddig: nagyszerű palotáinak foglya. Es ha nagyritkán, minden öt-hat évben egyszer ki-mozdul is azokból és Livádiába, vagy a külföldre megy, akkor is csak fogoly ő, akit a titkos rendőrök egész hadseregének kell őrizni a rája szünet nélkül leselkedő merénylőktől.

Megnyugtató.

— A ruha sikerült, de az árával elcsúszott adós maradok.
— De kérem, vajjon...
— Legyen nyugodt! Ha én egyszer azt mondom, hogy adós maradok, hát adós is maradok!

Ebből most már világosan megállapítható, hogy az ugynevezett uradalmi, ipari és gyári vállalatok által fenntartott iskolák nem magániskolák, hanem a birtokos (társaság mint jogi személy) által fenntartott felekezeti, vagy községi jellegű iskolák, tehát az 1907. évi XXVII. és az 1913. évi XVI. t.-c.-ek rendelkezései rájuk is kötelezőleg kiterjednek és igényük van a törvényben biztosított kedvezményre.

Az a birtokos tehát, aki az 1868. XXXVIII. t.-c. 36. §-a alapján a törvénynek megfelelő iskolát tart fenn és az iskola fenntartására azon birtoka után, amelyen az iskola áll, egyenes állami adójának 5%-ánál nagyobb összeget fordít, államsegélyre jogcímet nyert, a mit szintén miniszteri rendelettel, (84108. sz. 1913) lehet igazolni.

A tanítói állást azonban nem a birtokos, hanem az iskolaszék szabályszerű választás által tölti be, s amennyiben a birtokos iskolájának felekezeti jellegét adott, a tanítóválasztás egyházhatalossággal, ha községi jellegét adott, a közigazgatási bizottság által hagyandó jóvá.

A birtokos által fenntartott iskola helyi hatósága tehát az a jellegű és létező iskolaszék, amely községnek a határában az iskola fennáll; ha az iskola jellegének megfelelő iskolaszék a községben nincs, úgy a törvény rendelkezése szerinti iskolaszék alakítandó akár a községi, akár a pusztai lakosokból. Külön pusztai iskolaszék nem alakítandó. (Vkm. 18778/877.)

Mivel a birtokos által fenntartott iskola nem magánjellegű iskola, sem tandíj, sem a 30 filléres tanítói nyugdíjintézet járulék a tanulóktól nem szedhető. (1908. XLVI. t.-c. 1. §.)

A birtokos által fenntartott iskola közzogi intézmény, tehát abból senki ki nem zárható.

Most már, eme döntvények alapján, végleg tisztázottnak tekintendő a birtokos (birtokosok, részvénytársaságok) által fenntartott iskola jellege, jogviszonya és rendtartása.

Göndör Ferenc.

Ujdonságok.

Konstantin ünnep Nyitrán.

Nyitra város katolikus egyesületei a kereszténység szabadságának ezerhatszázadik évfordulója alkalmából 1913. évi november hó 23-án gróf Batthyány Vilmos dr. püspök úr védősége alatt Konstantin-ünnepet rendeznek, melyre Nyitra város és vidéke egész katolikus társadalmát lelkes örömmel hívja meg a rendező bizottság nevében: Csillaghy Györgyné, a ker. negylet elnöke, Jeszenszky Alajos, prelátnak-kanonok, a kath. kör elnöke, Szemida Kálmán, c. prépost, esperes-plebános.

Az ünnepség sorrendje: Nov. 23-án (vasárnap) d. e. 10 órakor hálaadó Istentiszteletet tart a megyés püspök úr az alsóvárosi plebánia templomban. A szt. beszédet dr. Franciszy Lajos kanonok mondja.

A keresztény negylet, oltáregylet és a nővédő (Patronage) egyesület hölgytagjai a főgimnázium tanári szobájában gyülekeznek.

Délután 4 órakor a főgimn. tornaacsarnokában ünnepély a következő műsorról: 1. Megnyitó beszéd. Tartja Simonffy Gyula kir. tvsz. bír. a kath. kör alelnöke. 2. Beethoven: Egmond nyitány. Előadja a zenekar. 3. Reviczky Gy.: Pán halála. Szavalja Galgóczy Annuska úrhölgy. 4. Liszt Ferenc: Az egyház alapítása. „Krisztus” c. oratóriumból. Előadja a vegyes énekkar és zenekar. 5. Ünnepi beszéd. Mondja dr. Kopp Tibor főgimn. tanár. 6. Pápay himnusz. Előadja az énekkar.

Az ünnepély után a szt. László-térről felvonulás tartatik a Kossuth-téri „Magyarok Nagyasszonya” szobrához, amelynél a főgimn.

ifjúsága közreműködésével tartott rövid ünnepség után visszatér a szt. László-térre. (Útirány odamenet: Deák-, Plebánia-, Tóth Vilmos-utcák, vissza pedig: Telegdy-, Káptalan-, Vármegyház- és Plébánia-utcák.)

Kérjük tisztelettel Nyitra város közönségét, hogy e dicső évforduló méltó megünnepléséből vegye ki lelkesen részét személyes részvétellel, házainak fellobogozásával és ablakainak esti 5 órakor kezdődő kivilágításával.

Unnepeljünk egy szívvel és lélekkel mindnyájan!

Krisztus él és uralkodik!

Személyi hír. Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök úr f. hó 22-én egész udvarával Moesonokról állandó tartózkodásra Nyitrára visszaérkezett.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Makoviczky Imre és dr. Jeszenszky Béla trenseseni kir. törvényszéki jegyzőket önálló működési körrel ruházta fel.

Cimadományozás. A király dr. Pécs Imre ítélőtáblabírói címmel és jelleggel felruházott budapesti I—III. kerületi járásbírónak a kúriai bírói címet adományozta.

Adomány. Dr. gróf Batthyány Vilmos megyés püspök úr a nyitrai róm. kath. főgimnázium tanulói között való szétosztás céljából karácsonyi ajándékkul 500 koronát adományozott. A nagylelkű adományért ez úton is hálás köszönetét fejezi ki a főgimnázium igazgatója.

Ünnep a leányiskolában. A nyitrai róm. kath. polgári leányiskola 1913. november 22-én a keresztény vallás szabad gyakorlásának 1600 éves jubileuma alkalmából Konstantin-ünnepet rendezett, a következő tárgysorozattal: 1. Pápai himnusz. Enekelte a kar. 2. In hoc signo vinces... Irta Kiss Menyhért. Szavalta Bucsanji Róza. 3. Ünnepi beszéd. 4. Jézus Krisztus, a századok királya. Dalmű szavalkozással és élőképekkel. Irta Hörl Gyula S. J. Szereplő személyek voltak: Agárdy Gabriella, Klobusiczky Erzsébet, Makay Aranka, Erdős Izabella, Schweinert Eleonóra, Braxátor Teréz, Fírbás Olga, Scherf Paula, Bolla Katalin, Zongorán játszottak Markovits Ilona, Széchenyi Margit, Rutkovszky Mária.

Nyugalomba vonuló tanító. Az érsekújvári kath. elemi fiúiskola tanítói testületének egyik érdemes tagja, a ki 40 éven át működött az iskolánál, f. é. december hó 1-ével nyugalomba vonul. Ez alkalomból a vallás- és közoktatásügyi miniszter a népoktatás derék munkásának köszönetét fejezte ki.

Adományok a középiskolai internátusnak. A középiskolai internátus céljaira újabbban a következő adományok érkeztek: dr. gróf Batthyány Vilmos püspök 1000 korona, szakolezaj kereskedelmi Bank 14 kor., Bőrgyár r. t. Érsekújvár 20 kor., Kurzweil Gáspár 5 kor., D. Stux Gyula 5 kor., Freund Benő 5 kor., Szaitl sz. Bezányi Amália 5 kor., összesen 1054 korona. Főösszeg: 65344 korona. A nemes adakozóknak hálás köszönetet mond a szent Agoston-egyesület elnöksége.

Szini előadás. A nyitrai keresztény szociális egyesület 1913. évi november hó 23-án házalapja javára táncmulatsággal egybekötött szini előadást rendez. Előadják: A molnár és gyermeke c. drámát 5 részben. Az előadás este 7¹/₂ órakor kezdődik. Belépődíj személyenként 1 korona. Egyesületi rendes tagoknak 50 fillér. Felülfizetéseket hálásan fogad s nyugtáz a rendezőség.

Közigazgatási bejárás. A villamos ügy rohamosan halad a megoldás felé. A nyitrai villamos vezeték közigazgatási bejárását e hó 18-án tartották meg a kereskedelmi miniszter által kiküldött Fodor Gyula műszaki tanácsos elnöklésével. Az államépítészeti hivatal részéről Hegedűs Mór kir. főmérnök, a posta-igazgatóság képviselőjében Poleczkovics Gusztáv építési osztályvezető, a város részéről dr. Thuróczy Tibor polgármester és Gyulai Mihály mérnök, a gázgyár részéről Jaczkó Gyula igazgató, a galgóczi „Tröszt” részéről Bartoly Ede igazgató és Patak Bertalan főmérnök jelent meg. A bejárás alapját a várossal kötött szerződésnek megfelelően készített irányterv képezte, amely szerint a fővezetékét földalatti

kábeleken fektetik le és csak a Zoborra vezető államút mentén lesz felső vezeték. Különös észrevételek nem történtek, így az engedélyezés legközelebb várható. Márciusban már feltétlenül várhatjuk a villany használatának megkezdését.

A legényegylet ünnepe. A nyitrai kath. legényegylet múlt vasárnap, f. hó 16-án lélekemelő szép ünnepet ült. Ezen a napon avatta fel az egylet új zászlaját gróf *Batthyány* Vilmos püspök úr az alsóvárosi plebániái templomban.

A zászlóanyai tisztet özv. gróf *Apponyi* Lajosné töltötte be, a kit védőnői minőségben a kath. jótékonyági egyletek elnöknői és a legényegylet választmányi tagjainak nejei környeztek. A védőnök a zászlóanyát az egylet helyiségében fogadták, honnét nagy sereg koszorús lány kíséretében vonultak a templomba.

A felszentelési szertartás alatt a megyés püspök úr szívhez szóló buzdító szavakkal mutatott rá az új egyleti jelvény jelentőségére s a tagokat lelkesítette, hogy a zászlójukhoz való hűséget egész életükön át őrizzék meg, azoknak az erényeknek szeretete és követése által, melyek az egylet magasztos jellegének koszorújában foglaltnak.

A templomi ünnepség után az egylet nagytermében kitűnően sikerült diszgyűlés volt, melyet *Kútvaszer* István apátkanonok, elnök tartalmas beszéddel nyitott meg. Beszédében esetelte azt az örömet, melyet az egylet érez, midőn új zászlaját ilyen fényes ünnepi keretben felavathatja s azután köszönetet mondva a szertartást végző püspök úrnak és a zászlóanyának, kiemelte a legényegylet törekvéseit s azokat a kath. közönség jóindulatába ajánlotta. A nem rég alakult *Polygári Dalkör* az ünnepély alatt nagy szabattossággal válogatott darabokat adott elő. A diszgyűlésen az elnök 16 új tagot avatott fel s ezen ünnepi aktus után *Juhász* Károly választmányi tag igen talpraesett beszédet mondott, melyben a legényegyletnek az iparos ifjúság életére gyakorolt befolyását a közönség zajos tetszése között igen szép szavakkal esetelte. A jól átgondolt és szónoki lendülettel előadott beszédéről a közönség osztatlan elismeréssel nyilatkozott.

Kálmán Béla, egyleti II. dékán „A legényegyleti tag” cím alatt tanulságos költeményt szavalt, melynek életigazságait négy élőkép illusztrálta a színpadon.

A legényegyleti induló akkordjaival a fényes sikerű ünnep véget ért. Este az egylet helyiségében színelőadás volt. Előadták *Erdősi* Károlynak *Ősi erények* című színművét teljes sikerrel és nagy látogatottság mellett.

Gróf Andrássy Manóné ünnepelése. Az Andrássy-nemzetség legidősebb tagja néhai *Andrássy* Manó gróf özvegye, született *Pálffy* Gábrilla grófnő, néhai Erzsébet királyné palotahölgye és csillagkeresztes hölgye, november 17-én ünnepelte nyolcvanadik születésnapját, amely alkalommal az Andrássy-család nagy ünnepekként részesítette. A ritka familiáris ünnepélyen megjelent az egész család. Fia, *Andrássy* Géza gróf feleségével és fiával, herceg *Esterházy* Miklósné, *Odescalchi* Gézáné, *Széchenyi* Bertalanné grófnő, *Karátsonyi* Jenőné grófnő, az ünnepelt grófnő leányai, valamint *Haugwitz* grófnő, *Lichtenstein* hercegnő és *Windischgrätz* hercegnő, unokái és nyolc dédunoka. Ünnepet rendeztek a betléri és az összes uradalmi tisztikarok, Zemplén- és Gömör vármegye jótékony nőegyletei stb. A grófnő ma is friss és eleven szellemi és fizikai erőben élte meg ezt a fontos évfordulót. Egyike ő azoknak a

keveseknek, akik mint fiatal leányok királyunknak az udvari bálokon legkedvesebb táncosnői voltak. Férje oldalán résztvevett a főváros minden közérdekű és kulturális mozgalmában. Jelen volt a királyné megkoronázásának fényes ünnepén mint egyik palotahölgy és a vidéken, különösen Zemplén és Gömör vármegyékben férje oldalán valóságos irányítója volt a megyében lefolyt harcoknak. *Károlyi* Edéné grófnővel együtt Pesten a Kisdudóv és Bölesőde Egyesület javára, Zemplén és Gömör vármegyékben pedig a nőegyletek élén folytatott jótékonyági akciót. Férje halála után testvérehez, *Pálffy* János grófhöz ment, akit halála napjáig gondozott. Most, mint a család legöregebb tagja, Bécsben a wallnerstrassei palotában tölti napjait és itt kereste őt fel az egész család szeretetteljes ünneplése is. A király ez alkalommal gróf *Andrássy* Manónénak az Erzsébet rend első osztályát adományozta.

Hymen. *Kostyál* János, nagysáráói körjegyző a múlt napokban tartotta meg esküvőjét *Király* Gizella nagysáráói tanítónővel.

Választások a munkásbiztosítóban. Még élénk emlékezetében van a közönségnek, milyen jogtiprás árán juttatta győzelemre a szociáldemokrata pártot a nyitrai ker. munkásbiztosítóban a tizenhárompróbas elvtársakból összetoborzott három tagú második választást vezető bizottság. Az állami munkásbiztosító hivatal annak idején ígéretet tett a csúfosan kijátszott keresztény szociálista pártnak, hogy a legkisebb szabálytalanság vagy jogtiprás esetén vizsgálatot indít. Sajnos, az ígéret egyre késik, s ezen érthetetlen késedelem máris meghozta a maga gyümölcsét. Az elvtársak már lassankint elhelyezkednek a biztosítóban. Vasárnap délután választották meg az igazgatóságot. A munkaadók közül az igazgatóságba került: *Stefkovics* Lajos, *Morton* József, *Mandák* József, *Boxhorn* Vilmos, *Rotter* Leó, *Novotny* Vilmos, *Vagyon* Moskó és *Ádám*. Az alkalmazottak részéről: *Urbanek* József, *Lehr* Lipót, *Szitkey* Kálmán, *Kalkusz* István, *Dukesz* Jenő, *Markusz* Gyula, *Schanzer* Adolf és *Neumann* Lázár. Hogy az elvtársak mennyire nem respektálják a törvény rendelkezéseit, kitetszik abból is, hogy az igazgatóságba kiskorú egyént is beválasztottak, mert hír szerint *Neumann* Lázár csak 23 éves. De hát „jó elvtárs,” honorálni kell érdemeit.

Ügyvédi társas iroda. Dr. *Turcsányi* Imre ügyvéd, aki dr. *Róth* Sándor érsekújvári irodájában 7 éven át működött és annak vezetője volt, az irodába mint társ lépett be.

Erzsébet-emlékünnepély. A szabolcai kir. kath. főgimnázium Gvadányi Önképzőkör 1913. évi november hó 19-én Erzsébet-ünnepélyt rendezett. Az ünnepély műsora ez volt: 1. Gyászdal. Énekelte az ifjúsági énekkar. 2. Erzsébet királyné emlékezte. Ünnepi beszéd. Mondta: *Margitta* Aladár, az Önképzőkör vezető tanára. 3. Gödöllői erdő. Szavalta: *Báró Wattenwyl* Rezső V. o. t. 4. Zokogj, zokogj... Énekelte az ifjúsági énekkar. 5. Erzsébet királyné. Felolvasás. Tartotta *Bednarik* József VIII. o. t., az Önképzőkör-ifjúsági elnöke. 6. Erzsébet. Melodráma. Előadta: *Pinkalszky* Engelbert VIII. o. t. Kisértők zongorán gróf *Wenckheim* Frigyes VIII., hegedűn *Bogyó* László VII., fuvolán *Nedbálek* István VIII. és harmoniumon *Lipták* István VIII. o. tanuló. 7. „Lehullott a reggeli nyárfa...” Előadta az ifjúsági zenekar. 8. Eji látogatás. Szavalta *Dégay* Zoltán VII. o. t. 9. Ima Bánk Bánkbold. Énekelte az ifjúsági énekkar. 10. „Elsz-e még?” Előadta az ifjúsági zenekar.

A Nyitrai Keresztény Nőegylet folyó hó 6-án megtartott teadélutánján a következő felülfizetések, illetve természetbeni adakozások történtek: *Árpássy* Imréné 20 kor., *Aujeszky* Józsefné 6 k., *Babóthy* Olivérné 6 k., dr. *Babó* Tivadarné 1 k., *Bacsá* Istvánné 4 k., *Béhr* Lászlóné 2 k., *Benes* Ottóné 5 k., dr. *Berényi* Sándor 5 k., *Berzeviczy* Emil 10 k., özv. *Bohunka* Gézáné 5 k., idb. *Boróczy* Lászlóné 6 k., *Craus* Vincéné 6 k., *Csemniczky* Géza 4 k., *Csillaghy* Györgyné 10 k., *Csillaghy* György 7 k., dr. *Demjén* Jenő 4 k., *Desseő* Dezsőné 6 k., *Dombay* Hugóné 4 k., dr. *Ehrenfeld* Gyuláné 6 k., E. A. 2 k., özv. *Faschler* Ferencné 5 k., *Galbács* Istvánné 5 k., *Ghyezy* Zoltánné 3 k., *Gross* Hugó 7 k., dr. *Gyürky* Geyzáné 10 k., özv. *Herverth* Antalné 20 k., *Huszár* István 5 kor., *Jánoky* Madocsányi Gyula 10 k., dr. *Jelinek* Miksa 3 k., *Juhász* Sándorné 10 k., *Juhász* Vince 5 k., *Kális* Béláné 1 k., *Kiss* Dávid és neje 3 k., *Klobusiczky* Károlyné 6 k., *Kneisel* Herdlicska Z.-né 6 k., özv. *Kopcsányi* Nándorné 3 k., *Kósa* Józsefné 3 k., *Králik* Adolfné 6 k., *Kramer* Adolf fiai 10 k., *Kravarik* József 2 k., *Kubányi* Istváné 5 k., *Lakits* Atilláné 6 k., *Langkammer* Vincéné 6 k., dr. *Lelley* Jenőné 5 k., *Miklóssy* Arturné 4 k., özv. *Modrányi* Ivánné 4 k., *Morton* Józsefné 2 k., *Neugebauer* Nándorné 2 k., dr. *Ötvös* Aladár 10 k., dr. *Pongrácz* Géza 10 k., idb. *Pongrácz* Kálmán 10 k., *Pyron* Emilné 6 k., *Rédeky* Gézáné 4 k., dr. *Róth* Kornélné 2 k., *Sándorházi* Lajosné 2 k., *Schusztek* Imréné 5 k., *Seeber* Vincéné 10 k., özv. *Sinkovits* Károlyné 6 k., özv. *Spányár* Antalné 3 k., *Steffek* Gyuláné 2 k., *Stefkovits* Lajosné 3 k., dr. *Szoghó* Zsigáné 4 k., *Szekeres* Istvánné 5 k., *Szirányi* Gézáné 10 k., *Szirányi* Irma 10 k., *Szmidá* Kálmán 6 k., *Takács* Károlyné 2 k., *Tenczer* Gyuláné 3 k., özv. dr. *Thuróczy* Károlyné 6 k., *Tomaschek* Jánosné 5 k., dr. *Tombor* Valérné 20 k., *Tóth* Gyuláné 3 k., *Tóth* Lajosné 2 k., *Török* Vincéné 2 k., *Veszely* Alajosné 5 k., *Winkler* Gyuláné 5 k., N. N. 1 k., N. N. 4 k., N. N. 2 k., N. N. 1 N. N. 2 k., N. N. 2 k., N. N. 1 k., N. N. 3 korona.

Halálozás. *Albrecht* Jánosné szül. *Vassary* Mária életének 48-ik, házasságának 29-ik évében Pozsonyban elhunyt. A boldogultban *Albrecht* János a pozsonyi tankerület főigazgatója hitvesét gyászolja.

Felsőkubini és deménfalvi özv. *Kubinyi* Györgyné, *Hanzély* Ilona rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. A boldogult néhai *Kubinyi* György orsz. képviselőnek az özvegye volt. Nyugodjanak békében!

Tanulmányi kirándulás. A szakolcai főgimnázium VI. oszt. tanuló f. hó 15-én meglepettették az ebbeli gázkutatói munkálatokat, Nagy Károly tanár vezetésével. Az érdeklődő diákesapatot a szaktanár az előzékeny üzemvezető támogatásával érdekes geológiai magyarázatokkal látta el.

Diákok mérkőzése. A trenseni főgimnázium football csapata f. hó 9-én mérkőzött meg Zsolnán az ottani főreáliskola football csapatával. A kihívók a zsolnaiak voltak. A szép számban megjelent közönség nagy arányú mérkőzésben gyönyörködhetett. A babért a trenseniek vitték el, a kik 5:4-re verték meg a zsolnaiakat. A múlt évben az arány a zsolnaiakra nézve sokkal kedvezőtlenebb volt, mert akkor 5:0-ra szenvedtek vereséget. A zsolnai football csapat tehát a múlt év óta nagyot haladt és méltó ellenfelévé küzdötte fel magát trenseni vetélytársának.

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítész, aranyozás és festészet. :: Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, keresztkutak, úrkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése. Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése. Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtéktetés és megbeszélés végett saját költséggel utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelét elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom. Arjegyzéket ingyen és bérmentesen küldök.

LEWISCH RÓBERT, SZOMBATHELYEN.

Hunyady grófné temetése Mesz-tegnyén. Gróf Hunyady Imréné szül. György Felicitás grófnő holttestét Mesz-tegnyére, a család ősi sírboltjába szállították. Külön vonat vitte az említett községbe a halottat és a résztvevő közönségnek nagy seregét. Mesz-tegnyén a temetési szertartást Brühl József prelátskanonok végezte, aki valamikor a Hunyady-család patronátusa alá tartozó Úrményben volt plébános.

Zászlószentelés. A galgóczi kath. legényegyesület f. hó 23-án a főtéri templomban zászlószentelési ünnepet tart. Ugyanazonnap este a Szarvas-szállóban magyar és tót színelőadást is rendez. Színpadra kerül magyar nyelven „Rendelő óra” című egy felvonásos vígjáték és tót nyelven a „Kubó” című három felvonásos vígjáték.

Az Élet folyó hó 23-iki számában Török Gyula folytatja „A zöldkőves gyűrű” c. regényét. Elbeszéléseket találunk S. Bokor Malvintól és Arvid Jarnefeltől. Költeményeket írtak Elek Alfréd és Angyal Dezső. Továbbá Takáts Sándor cikke Rákóczi Zsigmond esetről, Sebők Imre dr. „Turáni testvérek között” c. középkori utjáról írt érdekes leírása és Lendvai István vasárnapi levele, valamint a rendes heti rovatok és aktuális illusztrációk teszik elevenné az Élet legújabb számát. Szerkeszti Pethő Sándor. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Damjanich-u. 50. Előfizetési ára félévre 10 korona.

Iskolaépítés. A szakoleai áll. el. iskola építési ügye az utóbbi időben kedvező fordulatot vett. A gondnokság tudvalevőleg egyhangulag ellene nyilatkozott a tervezetnek, mely egy minden tekintetben tökéletes épületet akart adni a szakoleai iskolának. A gondnokság állásfoglalását a polgármester, mint gondnoksági elnök az elmúlt hét folyamán tolmácsolta az illetékes hivatalos körök előtt s a műszaki osztály vezetőjétől ígéretet nyert, hogy a minisztérium legközelebb kiküldi egyik szakközéget, aki a gondnokság megokolt kívánalmainak figyelembevételével új épülettervezetet fog készíteni.

Öngyilkosság. Streihammer Sándor nyitrai kir. törvényszéki jegyző nov. hó 19-én, délelőtt 1 órakor, Plébánia-utca 24. szám alatti lakásán forgópisztolyból golyót röpített agyába. A lövés halántékra érte és rögtön halált okozott. Tettének okát nem ismerik, írást nem hagyott hátra.

A léva-nagysurányi vasút. A képviselőházhoz benyújtott és legközelebb tárgyalás alá kerülő vasúti törvényjavaslatok között szerepel a léva-nagysurányi h. é. vasút engedélyezéséről szerkesztett törvényjavaslat is. — Úgy látszik ez a vasúti építkezés mégis csak meg fogja előzni a nyitra-lévai vonal kiépítését s akkor ennek létesítése hosszú időre lehetlenné válik.

Közgazdasági tanfolyam Nyitra-rán. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara és a nyitrai kereskedelmi kör által rendezett közgazdasági tanfolyam megnyitó előadása f. hó 22-én (szombat) este 6 órakor volt a város-háza nagytermében. Előadók: dr. Kunter Róbert, a felső kereskedelmi fiúiskola igazgatója és Dr. Biringer Ferenc megyei főorvos. Előbbi „a könyvvitel alaptételei”, utóbbi „a táplálkozás közgazdasági viszonylata a higiénéhez” c. alatt adták elő érdekes és tanulságos fejtegetéseiket. Az előadások a kereskedelem és általában a köz- és magángazdaság fontosabb kérdéseit tárgyalva, befejezett egésznek adnak és így nemcsak a kereskedők és iparosok körében, de a gazdasági élet bármely ágával közelebb érintkezésben álló intelligencia körében is (bírák, ügyvédek, közigazgatási tisztviselők) stb. teljes

érdeklődésre tarthatnak számot. Előadásokat ígérték még: Kürschak Endre a pozsonyi női kereskedelmi iskola igazgatója, Kadosa Pál a nyugatmagyarországi Bankegyesület igazgatója, Dr. Rédei Rezső a pozsonyi felső kereskedelmi iskola tanára, Dr. Halasi Béla az OMKE. titkára Budapesten, Becker Vilmos a Máv. nyitrai állomásfőnöke, Dr. Lelley Jenő nyitrai ügyvéd, Dr. Halasy Lipót nyitrai ügyvéd, Erdélyi Lipót a nyitrai izr. iskola igazgatója. Nyitra város érdeklődő közönségét az előadásokon szívesen látja az elnökség.

Az első vízvezetési kút. A Lupkadülő alatti felső réteken, a belügyminiszter műszaki osztálya által megállapított helyen fog épülni az első vízvezetési kút, amelynek a végleges vízű megépítése előtt való építése abban találja magyarázatát, hogy e kútból történik a próbaszivattyúzás a talajvízben szegény időben. Ezen próbaszivattyúzás eredményétől függ az építendő kutak száma. A kútépítésre vonatkozó szerződést Kovács István gépészmérnök vállalkozóval e hó 18-án kötött meg a polgármesteri hivatalban. A kút építése a szivattyúzással együtt 8000 koronába kerül. Szóval a vízvezeték ügye is lassankint a megvalósulás felé halad.

Svájci szarvasmarha-import Nyitra megyébe. A földmívelésügyi miniszter a nyitrai megyei gazdasági egyesület felterjesztésére a folyó év tavaszán 32 hasas tehén és üszőnek Svájból leendő behozatalára adott engedélyt. Az engedélyezés után még számosan jelentkeztek behozatalra, azonban a rossz gazdasági viszonyok és megdrágult pénz miatt sokan visszavonták tett bejelentésüket, úgy, hogy a bevásárlásra kitűzött határidőre, november 2-ikára, már csak 25 darab tehénre és üszőre maradt jelentkezés.

A tehének bevásárlását Leidenfrost Károly gazd. egyt. alelnök, Gajdásy Jenő kir. gazdasági felügyelő és Sándorházi Lajos egyesületi titkár eszközölték Vepő-Vogronics Ödön és Leidenfrost Ernő földbirtokosok közreműködésével.

A behozatal valóban várokozason felül jól sikerült, mert amellett, hogy az állatok Sváje legjobb tenyésztőitől mint Chr. Hofer, Regez, Rebmann tanácsos stb. lettek beszerezve, aránylag igen jutányos áron vették meg, mert a kis tenyésztők által vett vemhes tehének és üszők ára 858-1050 korona közt váltakozott és átlagáruk 906 koronát tett ki és az összátlagár, melyben a vásárnál jelen volt középbirtokosok által kiváló díjazott állatokért fizetett magasabb árak is bennfoglaltatnak 1063 koronát tesz ki.

Minthogy Németországba a folyó évben nem vihettek ki semmit Svájból és az általános pénzhiány ott is érezhető volt, a tenyésztők a rendesnél lényegesen alacsonyabb áron adták el marhájukat.

A jó vásárrért az elismerés elsősorban Gajdásy Jenő m. kir. gazdasági felügyelőt illeti, aki nem választotta a svajci szarvasmarha bevásárlásnak azt az általánosan elterjedt és bizonytalannal kényelmes, de helytelen módját, mely szerint elmennek a kiküldötték egy svajci marhakereskedőhöz, aki össze szedi az ország minden részéből a bizonytalan származású „szimmenthali” marhát és (bizonytalannal kárral) adja el a jól vásárló magyaroknak, hanem a tiszta szimmenthali marha beszerzésnek egyedüli helyes módját választotta ki a legnevesebb tenyésztőtől vásárolta össze közvetítőtől haszon kizárásával a megbízható tiszta szimmenthali marhát.

Gazdáink sajnálhatják, hogy nem használták fel a kínálkozó alkalmat a svajci importra.

A gazdasági egyesületben egyébként mozgalom indult meg, hogy ha lehetséges elegendő jelentkezőt összehozni és a minisz-

térium engedélyez még újabb behozatalt, hogy még az évben újból eszközöltessék egy nagyobb import.

Elég helytelen, hogy míg a sopronmegyei kisgazdák a folyó évben már 291 drb. tehenet hoztak be Svájból 1050 koronás átlagárral és mindig több állatra van jelentkező, mint amennyinek behozatala engedélyezve van, addig a mi gazdáinkat minden rábeszéléssel sem lehet megnyerni annak, hogy állattenyésztésük emelésére a kínálkozó kedvező alkalmat felhasználják.

A sopronmegyei kisgazdák számai bizonyosan nem kedvteléstől hozták következetesen fokozódó arányban Svájból a teheneket, hanem belátják annak gyakorlati hasznát és nemcsak állattenyésztésükön, hanem egész gazdasági rendszerükön meglátni a helyes befektetés iránti érzéket. Így állítják ma már a sopronmegyei gazdákat az országban az első helyre követendő példaként és kívánatos volna, ha a nyitrai megyei gazdák is követnék a jó példát.

A Gvadányi-ház. A szakoleai áll. el. iskola építkezésével kapcsolatban válságra jutott Gvadányi-ház ügyében még nem történt rendelkezés. Hire jár, éppen Czobori polgármesternek az iskolák ügyében történt legutóbbi budapesti útjával kapcsolatban, hogy az illetékes körök nem idegenkednek a Gvadányi-ház további fenntartásának gondolatától. Szakoleán ezen eszmével szemben némely oldalról olyan hang is hallatszik, melyben ki van fejezve a esodálkozásafelett, hogy hogyan lehet Gvadányi házat „műemléknek” gondolni. Nagyon sajnálatos, hogy van, aki ezt a komoly dolgot útszéli viccekkel akarja lehetlenné tenni, azonban Gvadányi házáról senki sem mondta, hogy műemlék.

Nem műemlék olyan értelemben, mint a jáki templom vagy a kassai dóm, amint-hogy a magánházak között egyáltalában kevés a „műemlék”. Nem műemlékek Petőfi, Jókai, Arany, Katona stb. szülő vagy lakóházai sem, sőt külsőség dolgában még a Gvadányi-házzal sem mérkőzhetik egyikük sem, s mégis fenntartotta őket a nemzet kegyelele. Költőink művészeink és egyéb nagy embereink között vajmi keveset fogunk találni, akik „műemlékek” körében születtek és „műemlékekben” laktak. Itt csak arról van szó, hogy érdemes-e és helyes dolog-e elpusztítani a városnak egyik nevezetességét, mely senkinek útjában nincs, mely nincs még olyan rossz karban, hogy le kellene bontani s melyhez a magyar művelődés- és irodalomtörténet kedves és tiszteletreméltó emlékei fűződnek? Erre pedig a felelet nem nehéz.

A ház ügye egyébként egyre élénkebben foglalkoztatja a nyilvánosságot. Az elmúlt héten az országos sajtó is foglalkozott vele s egyhangulag pálcát tört a Gvadányi-ház tervbe-vett lerombolása felett. Sőt az ügynek van is immár egy öröndetes eredménye: az elmúlt hét elején hirtelen elterjedt a városban az a hír, hogy a minisztérium egyik előkelő állású tisztviselője, akinek kezén az áll. el. iskola új épületének tervezete keresztülment, szintén állást foglalt a Gvadányi-ház kegyeleltörté- lerombolása ellen. A hivatalos körök s az ország közönségének figyelme erre az ügyre immár fel van hívva, most már csak a szakoleai közönségnek volna a sor, hogy az ügyet magáévá tegye s az üggyhöz és önnönmagához méltó módon állásfoglalásának kifejezést is adjon.

Bármily elismerésreméltó is egyes emberek buzgalma, s utánajárásuknak bármily biztos is az eredménye, szavuknak és közbenjárásuknak szükségképpen nagyobb a súlya, ha az egész szakoleai intelligencia nevében beszélhetnek, melyet szinte egyhangulag ál-

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEJY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEJY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 30-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló. Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: Kramer Adolf és Fiai tetőfedőpala gyárosok Nyitra.

83-191-
12-122

ásfoglalásra hitt fel az országos sajtó. Ilyen megbízást pedig csak a Gvadányi-kör adhat, mint az intelligencia egyetlen társadalmi és kulturális szervezete, mely a nagy költő nevét viseli s mely emlékének ápolását egyik céljául tűzte ki.

Epen ezért nagyon jó szolgálatot tenne az ügynek a Gvadányi-kör elnöksége, ha rendkívüli közgyűlést hívna össze oly célból, hogy a kör, mint a szakolcai intelligencia képviselője felhatalmazást adjon az elnökségnek, hogy illetékes helyen a Gvadányi-ház megkímélését és fenntartását kérelmezze. Teljesen valószínű, hogy ez ellen akár a köri tagoknak, akár a körtől távol álló tényezőknek kifogásuk lehet s mindenki csak örülni fog a határozatnak, mely nyilvánvalóvá fogja tenni, hogy a Gvadányi-ház megmentése nem egyes emberek kívánsága volt, hanem *közöhasz*, melyben a szakolcai közönség össetalálkozik az egész ország közönségének egyhangú óhajával.

A Trencsén Vármegyei Múzeum Egyesület folyó évi november hó 23-án délelőtt 10 órakor Trencsénben, a vármegyei székház nagytermében rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: Jelentés az egyesület működéséről. Jelentés a gyűjteménytárgyak állapotáról. Alelnök választása. pénztárnok és ellenőr választása. 10 kisorsolt választmányi tag helyének betöltése. 1912. évi számadás. 1913. évi költségelőirányzat. Megbízottak választása a gyűjteménytárak megvizsgálása céljából. Alapszabályok módosítása. Indítványok.

Az egbelli földgáz felkutatása ügyében az elmúlt hét semmi újat nem eredményezett. A hét túlnyomó nagy része azzal telt el, hogy az állam részéről kiküldött bizottság körülményesen megvizsgálta s az állam tulajdonába vette át a munkálatokhoz szükséges gépeket és felszerelést. A benzint motort és a fűrógépet a bécsi Trautl és Tsa cég szállította 80,000 k. áron.

Határrendőrségi hírek. A belügyminiszter f. é. november hó 1-től Trencsénben határrendőrségi kirendeltséget állított fel s ezzel szemben a hőlaki kirendeltséget megszüntette. Urs Nándor határrendőrfogalmazót a belügyminiszter Szakolcáról Pozsonyba; *Dömötör* Aurél segédfogalmazót pedig Pozsonyból Szakolcára helyezte át s a szakolcai kirendeltség vezetésével bízta meg.

Múmalom és villanytelep Vágsellyén. Vágsellye községben mult vasárnap egy nagyjelentőségű vállalkozás alakult meg, mely nemcsak a mezőgazdasági és ipari érdeket van hivatva szolgálni, hanem nagyban hozzájárul Vágsellye község jólétének emelésére is. A szóban levő vállalkozás a vágsellyei múmalom és áramfejlesztő telep r.-t., mely 120 ezer korona alaptőkével alakult (1200 drb. 100 kor. n. é. részvény.) Igazgatósági elnök lett: Gombár György plebános, ügyvezető-alelnök: Vogel József okl. mérnök, igazgatósági tagok: Szentiványi Zsigmond kir. tanácsos főmérnök, Dallos Géza községi jegyző, dr. Balázsovics Gyula körorvos, Janics Ferenc plebános, Hlavaty Ferenc községi bíró, ifj. Hlavaty Sándor, Hueskó Bálint, Hueskó Elek, Hueskó Lajos, Miskovics Mátyás és Szabó Ferenc birtokosok. Felügyelő bizottsági tagok: Biróczy Árpád az első vágújhelyi tkpénztár pénztárosa, Biskoroványi Ernő, a Vágsellyei hitelintézet rt. főkönyvelője, Donáth Salamon kereskedő, Gombos József tanító, Hueskó Sándor és Lőrincy Vendel birtokosok, dr. Magyar Izor ügyvéd, Szabó Lajos birtokos, Timár István téglagyáros, dr. Weisz Ármán ügyvéd.

Megbokrosodott lovak. Nov. hó 17-én este a Hid-utcában a járó-kelők egymásnak adták a hírt, hogy a honvéd csapatkórház mellett egy kocsist halálra gázolták lovai. A kíváncsiak nagy serege kísérte ki a rendőrt a helyszínére, ahol csakhamar meggyőződtek róla, hogy a hír ebben az alakban nem fedt teljesen a valót. Tucsny István nyitrai kőművesmester kocsisa, *Hruska* Tamás, anyagot szállított egy közeli községben lévő építkezéshez. A faluban alaposan lerészegedett s így felkészülve este felült szekereire és hazafelé vágatott. A tornosi országúton a lovak állítólag egy autótól megijedtek, a kocsist lerántották a bakról s egy darabon magukkal hurcolták. A honvéd-kórház előtt végre egy tűzérkatona Diviaczky

Lajos bádógosmester segélyével megfékezte a lovakat. A szerencsétlenül járt kocsist bevitték a csapatkórházba, hol sebeit bekötötték. A rendőrök az utcaseprők segélyével aztán sérültet egy betegszállító kocsira helyezték. Az eszméletlenül fekvő kocsis útközben magához tért és hevesen kikelt kísérői ellen. Úgymond, ha már kocsira tették, miért nem takarták be lábait, majd kiveri őt a hideg. Az utcaseprők azonban ügyet sem vetve a szitkozódásra, annak rendje és módja szerint behozták őt a városházára, ahol kijózanodásáig fogva maradt. A kocsis sérülései jelentéktelenek.

Öngyilkossági kísérlet. *Kecskés* Ignác nyitrai napszámos nov. hó 17-én este öngyilkossági szándékból forgópisztolyból háromszor magába lőtt. Sérültet a kórházba szállították. Sebei nem életveszélyesek. Állítólag életuntság miatt akart megválni az élettől.

Vesztett kutya garázdálkodása. Egy veszett kutya a Tábor-úton Granát József nyitrai lakosnak több sertését megmarta. A hatóság a sertéseket zár alá helyezte. Az egyik sertés veszteség következtében e hó 20-án elhullott.

Örízetlenül hagyta lovait. *Janovich* István, Kenessy békocsi tulajdonos kocsislegénye e hó 15-én este fél 7-kor a Hungária-szálló előtt örízetlenül hagyta lovait. Míg a kocsis a kocsmában időzött, a lovak valamitől megijedtek és vad száguldással iramodtak tova. Kárt azonban sem emberben, sem másban nem okoztak.

Háziipari tanfolyamok. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszter úr anyagi támogatásával a folyó télen a vármegye 4 községében, u. m. Bélapatakon, Alsódobokon, Nyitraegerszezen, Berenesen három hónapos háziipari tanfolyamot rendez, amelyeket a kisközségek kószárfonásra lesznek oktattva. Bélapatakon és Alsódobokon továbbképző, Nyitraegerszezen és Berenesen kezdő tanfolyam lesz.

Gyógyszerek szállítása. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a wieni es. és kir. gyógyszerészeti igazgatóság 1914. évi gyógyszer-szükségletének biztosítása végett f. évi nov. hó 26-án nyilvános versenytárgyalást tart. A versenytárgyalási hirdetmény a kereskedelmi és iparkamaránál betekinthező.

Lewisch Róbert egyházi műiparintézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

Közgazdaság.

A nyomtaték.

Szerény ibolya gyanánt húzódik meg a napi lapok hasábjain az a híradás, hogy a földmívelésügyi miniszter legújabb rendeletében megszabta, hogy a mézárások és henteseknek az eladott húshoz mennyi nyomtatékot, magyarul mondva csontot szabad adni

s természetesen azt a húshoz hasonló árban megfizettetni.

A nyomtaték ugyanis meg volt az a nagybecsű tulajdonsága, hogy az ára soha sem volt alacsonyabb, mint magáé a húsé, holott mindenki tudja, hogy az emberi élvezetre csak a hus alkalmas, a nyomtaték legfeljebb a kutyáknak való. A mézárások éppen ezért nagyon szerették a nyomtatékot, hiszen ez volt az a tégla, amelyből a mézárások hol bizonyossággal bekövetkező emeletes házainak alapját lerakták. A nyomtaték volt az emberiségen uralkodó mézárások dinasztikájának legszilárdabb fundamentuma. Nem is csoda tehát, ha a mézárások tulon-tul szerették a nyomtatékot, a hus fogyasztó közönség ellenben halálosan utálta.

Most azonban valószínűleg változni fog a helyzet, a publikum is kegyeibe veszi a nyomtatékot, különösen ha megmarad olyan kicsinynek, mint azt a miniszteri rendelet megszabja. Mert hát a nyomtaték jó, a levest izesebbé teszi, csak egy megátalkodott rossz tulajdonsága volt, hogy t. i. megenni nem lehetett, s ennek ellenére mint élelmi szert adták el.

A földmívelésügyi miniszternek e rendelete világos bizonyítéka annak, hogy a mézárások és hentes ipar nagyon sok tekintetben rá szorul az egészséges reformokra.

Kinek jutott volna eszébe, hogy még a nyomtatékot is meg kell rendszabályozni? A mai sanyaru viszonyok között nagyon sokan gondolkozhatnak így: bánja a kő a nyomtatékot, utóvégre a bodri kutyának is kell valami, amin elragadják. Ne a nyomtatékról rendelkezék a miniszter ur, hanem *arra gondoljon ki valami orvosságot, hogy a husárak mindenkor a viszonyoknak megfelelőek legyenek.* Esztendőnk óta szenved a hus fogyasztó közönség a hallatlan magas husárak miatt, ugyanakkor amikor az állattenyésztő gazda haját tépi keservében, hogy az eladott állaton még a takarmány költségeit is alig bírja megkeresni.

A földmívelésügyi miniszter azonban ebben a dologban nem intézkedhetik. A hus árakat parancsszóra, rendeleti uton megszabni nem lehet. Még azok a hatóságok is amelyek arra hivatottak, hogy közvetlenül örködjék a fogyasztó közönség érdekei fölött, még azok sem tehetnek sokat.

Példa erre Budapest székesfőváros, ahol valóságos megcsinálták a hatósági husszékeket, de ennek ellenére a hus árakat elfogadhatóan leszorítani nem tudták. A hatósági védekezés a hus uzsora ellen csak nagyon kétes értékű sikereket terem. Hogy jelentősebbek legyenek a sikerek, azt egyenesen megátalja a municipális politika százféléképen összebogozott érdek szála, amely szinte természetesen hozza magával, hogy a közszállítókra éhez az építész vagy lakatos mester rendszabályokat létesítsen, a törvényhatóságban vele együtt ülő mézárások vagy hentes ellen. Azt se lehet kívánni, hogy a szavazati joggal bíró főjegyző vagy alkapitány a tulajdon apósának vagy sógorának vagyon szerzési forrását dugaszolja el.

Vidékre bérmentes csomagolás!

Mint a legjobb minőségű szobapadló lakot ajánlom a gyorsan száradó Eisenstädter-féle „EGLASINET” 1 kilós doboz ára 1 kor. 80 fillér. Ugyanezen gyár tartós szép fényű

„LINÓLEUM LAKKJA” 1 kilós dobozban 1 kor. 50 fillér.

Raktáron tartom fentiekén kívül Weyrauch gyárnak kiváló és finom BOROSTYÁN LAKKJÁT mely legtartósabb az összes lakkfestékek között, 1 kilós doboz ára K 1.80. A legfinomabb minőségű Weyrauch-féle spirituspadló-lakk-festék is nálam kapható, 1 literes üveg K 1.80.

Teljes tisztelettel

Széchényi Sándor Nyitra kereskedő.

Sárga, barna, machagóni és sötétbarna színben.

A hatósági intézkedésekkel a hus drágaságán csak igen nehezen s akkor is csak ideig-óráig lehet segíteni. A hus drágaság, nemkülönbén minden más élelmiszer drágaságának egyetlen orvosszere a fogyasztó közönség szervezkedése. Csak hogy az a legnagyobb baj, hogy ezt a hatásos orvosszert éppen azokon a helyeken lehet a legkisebb adagokban feltalálni, ahol arra legnagyobb szükség volna. Legnehezebb a városi fogyasztó közönséget rábírni arra, hogy a szervezkedés erejével, a tömörüléssel verjen vissza minden zsebe ellen irányuló merényletet.

Külföldön majdnem minden városban van szövetségi alapon szervezett mézszárszék s más egyéb élelmiszer beszerző és árusító vállalkozás. Nálunk egy-kettő van, mert bizony a városi fogyasztó közönség amely legjobban érzi a husnak s minden más élelmiszernek a drágaságát, legkevésbé gondol arra, hogy megcsinálja a saját nyereszkedés nélkül dolgozó mézszárszékét, hentes boltját, vagy más egyéb élelmiszer üzletét. Ez bizony az ő baja.

A fogyasztó közönség tehát, amíg szervezkedni meg nem tanul, egyelőre fogadja hálás örömmel a nyomtatékról kiadott miniszteri rendeletet. Ez is valami.

Irodalom.

Utmutató hitfelekezeti népoktatási tanintézetek költségvetésének és számadásainak elkészítéséhez. Irta: Göndör Ferenc. E cím alatt foglalja össze szerző a hitfelekezeti iskolák összes anyagi ügyeire vonatkozó törvényes rendelkezéseket, miniszteri és felsőbb bírósági döntvényeket.

Részletes magyarázattal szolgál minden iskolai ügyben.

Szerzőnek ez már harmadik nagyobb szabású műve, ami jele annak, hogy a törvények helyes értelmezése által munkái a házagpótló, közszükségletet képező művek közé soroltattak.

A könyv mintegy 200 oldal terjedelemben e napokban hagyta el a sajtót. Egy kötet ára 5 korona. Megrendelhető Veszprémben, Göndör Ferenc kir. s. tanfelügyelőnél.

Nyitrai Serföző és malátagyártó részvénytársaság.

Meghívás.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a **folyó évi december hó 7-én délelőtt 11 órakor** gyárhelyiségünkben tartandó

XIX. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hova fordítása iránti határozathozatal.

2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.

3. Két igazgatósági tagnak megválasztása három évre az alapszabályok 21. §-ának értelmében és négy felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása a jövő rendes közgyűlésig terjedő évi időtartamra.

Az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések, valamint az 1912/1913. évi mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át, a gyárirodai helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg három nappal a Nyitrai Iparbank pénztáránál letétesenek.

A nevezett pénztár a letett részvényekről elismervényt ad, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvétellel.

Nyitra, 1913. évi november hó 19-én.

Az igazgatóság.

161 1-2

Kérelem

Nyitraváros és vidéke közönségéhez!

Miután már az elmúlt husvétünnep alkalmával is oly nagy számban jöttek a megrendelések, hogy alig voltam képes azokat pontosan elszállítani. Ezen körülményre való tekintettel már most felkérem a n. é. közönséget, hogy a közelgő karácsonyi ünnepekre diós- és mákospatkót, kuglófot, tejes kalácsot, to. tákát, fagyaltokat, parféákat, krokambust stb. e szakmába vágó dolgokat lehetőleg 2-3 nappal előbb sziveskedjenek megrendelni. :: A legfinomabb teasütemények és egy koronás mignon-torták mindenkor kaphatók. Továbbá ajánlom a legszebb krampuszokat olcsó áron. Karácsonyi cukorkákat és díszeket nagy választékban. Nálam kapható még befőtt és kandírozott gyümölcs, gesztenye piré, legfinomabb magyar és francia cognac különböző palackokban. :: Minden vasárnap meleg hasche kapható. Vidéki megrendelésekre nagy gondot és figyelmet fordítok! :: Maradtam kitűnő tisztelettel

Gerley Gyula cukrász Nyitrán,
Tóth Vilmos-u. 32 (Hungária-szálloda mellett) Telefon 190

162 1-4

1985/1913. polg. szám.

„Kiadmány.”

HIRDETMEYNY.

A nyitrai kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak által a póstyéni vasuti állomás kibővítésének céljaira Pöstyén község határából elfoglalt területek kártalanítása céljából az eljárást folyamatba tette, a kártalanítási eljárás foganatosítására határidőül 1913. évi november hó 27-ik napjának délelőtti 9 óráját Pöstyén község házához kitézte, s arra az érdekelte telekkönyvi tulajdonosokat s egyébként telekkönyvi érdekelteket, oly hozzáadással idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó határozat hozatalt és az eljárást gátolni nem fogja.

Nyitra, 1913. évi november hó 4-én.

A nyitrai kir. törvényszék, mint polg. bíróság. Kiadta: Névery s. k. ítélő táblai bíró, Havas s. k. törvényszéki bíró, előadó.

A kiadmány hitelűl:
KRAJCSOVICH,
kezelő.

157 3-3

19851/913. P. sz.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak által a szomorlovászi vasuti állomás kibővítésének céljaira Nyitrakörtvélyes község határából elfoglalt területek hitelesítése céljából az eljárást folyamatba tette, a kártalanítási eljárás foganatosítására határidőül Nyitrakörtvélyes község házához 1913. évi november 26-ik napjának d. e. 9 óráját tűzte ki, amelyre az érdekelte telekkönyvi tulajdonosokat és egyébként érdekelte feleket oly hozzáadással idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítási eljárást akadályozni nem fogja.

A kir. törvényszék polgári osztálya Nyitrán 1913. évi november hó 4-én.

Kiadta Névery s. k. tszéki elnök h., Havas Lajos s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:
KRAJCSOVICH,
kezelő.

158 3-3

Szabó Imre temetkezési vállalata Nyitrán Hid-utca 1. szám.

Lakás: Hid-utca 2. sz. (saját ház). Telefon szám 57.

147 7-10

Díszes üveges gyászkocsi. Mindenkor nagy választék sírkoszorúban, szalagokban, jutányos áron.

182-182

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, címádkat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

13. 45-52.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, – ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

VAJDA J. BUTORTERMEI

Óriási választék.
Szolid és megbízható
kiszolgálás.
Legjutányosabb áruk.

Óriási választék.
Szolid és megbízható
kiszolgálás.
Legjutányosabb áruk.

NYITRÁN, PÁR-UTCA 22.

57. 34-41.

PÉTERFALVI PAPIRGYÁR
OCEAN G.G.B.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEPLOMABLAKOKAT

8. 47-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos áruk mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódsgái templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljauhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Kőhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: ::
Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után.
Kivánatra költségemen a helyszínre utazom.

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

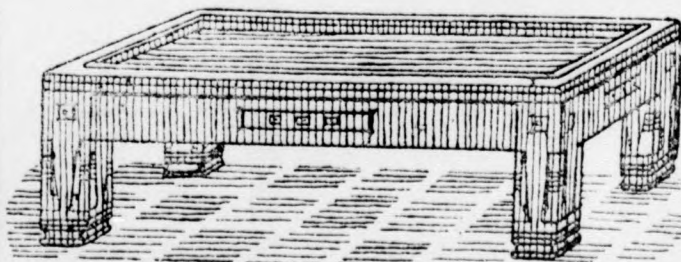
Spanyár A.

120 17-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

Aranyéremmel kitüntetve.

PÁLLÁN HENRIK UTÓDA STYASZNY JÓZSEF

ELSŐ ERDÉLYI BILLARD-ASZTALOS GYÁRA
KOLOZSVAR, DÁVID FERENC-UTCA 3. SZÁM

186. 50-52.

Elvállal: Kávéházak, körök, egyletek teljes berendezését. Új tekeasztal készítést minden stílusban és bármely e szakmába vágó munkát. Saját készítésű jégsekere-nyekből állandó nagy raktár. :: Készít: Gummi-betéteket, behuzásokat, lyukvarrá-
sokat, dobmandenel felvankosozást, dákó-javításokat stb. Billardgolyók állandóan raktáron vannak. Új és átalakított billard-aszta-
lokat állandóan raktáron tartok.